

GAZSÓNÉ NAGY ANDREA

MAGYAR NYELV

4. OSZTÁLY

VIDÁM NYELVTANÓRA

NYELVTAN, SZÖVEGÉRTÉS

Hű, de sok matrica!
A füzet közepén egy mellékletet találsz sok-sok matricával. Előbb olvasd el a feladatokat, mert a legtöbb matricát fel kell használnod a füzetben! A mellékletben bejelöltük, hogy melyik feladathoz melyik matrica való, de nem árt figyelmesnek lenned, hogy megtaláld a megfelelőt!

Összeállította: Gazsóné Nagy Andrea • Szerkesztette és a borítót tervezte: Duzs Mária
Kiadói felelős: Zsolnai Virág • A mesét átdolgozta: Szabó Zsolt • Közreműködött: Páll Adél, Medgyessy Melinda
Illusztrációk: © Shutterstock • Meseillusztráció: Őszi Zoltán • © Szalay Könyvkiadó • Kiadja a Pannon-Literatúra Kft.
5310 Kisújszállás Pf. 108 • Tel.: +36/30 525-9610 • www.szalaykonyvek.hu
A kiadásért felel a Pannon-Literatúra Kft. ügyvezető igazgatója • Kiadás éve: 2021 • ISBN 978 963 459 364 5
Nyomta és kötötte: Belvárosi Nyomda Zrt.
www.belvarosinyomdazrt.hu • Felelős vezető: Derecskey László vezérigazgató

PÁROSÍTÓ

Keresd meg az összetartozó párokat, alkoss kifejezéseket!

kerek

beszélgetés

bizalmas

egész

felemelő

levél

megsárgult

érzés

nyirkos

kelyhe

bizalommal

pattant

tulipán

fordul

tűzről

helyiség

kreatívan

egészség

lomha

gondolkodik

jó

gondolkodás

elmélyült

mozgás

PÁROSÍTÓ

hálával	látott
munkához	tanulás
szomorúan	tartozik
játszva	nyugtázta

szék	kérek
megművelt	alakú
elnézést	lába
szív	föld

Ügyesen dolgoztál! Válassz jutalommatricát, és ragaszd ide!

KÓDOLT MONDATOK

1. Fejtsd meg a megadott sorrendben a mondatokat, és írd a vonalra!

	A	B	C
1.	Szép	az	ismerősökkel
2.	a	nyári	Nyarylai
3.	reggelre	is	játszóterre
4.	mentünk	Elmentünk	ébredtünk

A1
C4
B2
A3

Szép
nyári
reggelre
ébredtünk

B4
B3
A2
C3

Elmentünk
a
játszóterre
is

C2
C1
A4
B1

Nyarylai
mentünk
az
ismerősökkel

2. Ellentétpárok

Keresd meg az ellentétes jelentésű mellékneveket! A párok tagjait színezd azonos színűre!

hosszú

kövér

száraz

széles

könnyű

gyenge

buta

olcsó

koszos

hálás

drága

erős

hálátlan

keskeny

sovány

nehéz

tiszta

okos

vizes

rövid

LÓKÖTŐ IGEKÖTŐK

Egészítsd ki a mondatokat a megfelelő igekötővel! Válassz igekötőt a szófelhőből! A keretet színezd pirosra, ha egybeírjuk, kékre, ha különírjuk!

külön

egybe

Menj **be** a szobába!

A cica **fel**mászott a fára.

Menjünk **ki** a teremből!

A nap holnap reggel is **fel** fog kelni.

Rakjátok **vissza** a helyére a könyveket!

Mielőtt **át**megyek a zebrán, körülnézek.

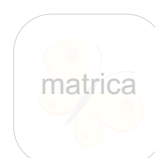
Később **ide**hoznád a tányérodat?

Robi **meg**várta a testvérét.

Ne ülj **le** a vizes padra!

Mikor fogod **oda**adni az ajándékot?

A ruhák **összementek** a mosásban.

MÁTYÁS KIRÁLY ARANSZŐRŰ BÁRÁNYA

A burkus király látogatóba ment Mátyás királyhoz. Jóbarátként köszöntötték egymást. Egyszer csak így szólt a burkus király:

- Azt hallottam, hogy van neked egy aranszőrű báránýod.
- Így igaz – felelte Mátyás király -, valóban van a juhaim közt egy aranszőrű báráný, és egy olyan juhász vigyáz rá, aki még sohasem hazudott.
- Majd én megmutatom neked, hogy hazudik az!
- Fogadok veled bármiben, hogy nem hazudik. A fele országomat neked adom, ha mégis megteszi – mondta Mátyás király.
- Én is odaadom a fele országomat neked, ha mégsem hazudik.

Erre kezét fogtak, majd a burkus király elköszönt, hogy nyugovóra térjen. De nem a szállására ment, hanem beöltözött parasztgúnyába, és úgy látogatta meg a juhászt. Hiába öltözött álruhába, a juhász rögtön felismerte:

- Isten hozta, király uram!
- Bosszankodott a burkus király, hogy ilyen könnyen átlátott rajta a juhász, majd így szólt:
- Adok neked sok pénzt, hat lovat, hintót, csak add nekem az aranszőrű báránýt!
- Azt a világért sem adnám, király uram, mert felakasztana Mátyás király.

Hazament a burkus király, búslakodott magában. Kérdezte a lánya, hogy ugyan, mi bántja az apját. A király elmesélte, mi-ben fogadott Mátyás királlyal és mi történt az este.

- Na, majd én ráveszem, hogy hazudjon!
- mondta a leány.

Elment ő is a juhászhoz. Vitt magával egy láda aranyat és egy üveg mézédés bort.

De hiába próbálkozott, a juhász nem állt kötélnek, nem kellett neki a vagyon. Előkerült a bor is, de azt meg csak akkor volt hajlandó megkóstolni, ha előbb a királylány iszik belőle. Borozgatás közben sokat beszélgettek, és nagyon megtetszett a juhásznak a leány. Olyan szerelmes lett, hogy végül csak neki adta az aranyszőrű bárányt.

– Nekem csak a bundája kell - mondta a leány -, nyúzd meg és edd meg a húsát! Amikor hazament az apjához a bőrrel, örvendezett a burkus király, hogy ilyen okos lánya van.

Reggel a juhász nagyon elszomorodott, hogy mit is fog mondani Mátyás királynak. Hiszen, ha azt nem mondhatja, hogy elvitte a farkas, mert akkor más juhot is elragadott volna. Azt se mondhatja, hogy a kútba esett, mert akkor más bárány is beleesett volna. Nagy búsán elindult a palotába, hogy a király színe elé járuljon.

Ott ült az asztalnál Mátyás király, meg a burkus király a lányával, az aranyszőrű báránybőr már ki volt terítve eléjük. Várták, hogy mit mond most mentségére a juhász, elveszti-e Mátyás király a fele országát.

– Hogy vannak a juhaim? – kérdezte Mátyás király.

– Azok jól vannak. Csak az aranyszőrű bárány nincs meg. Azt elcseréltem egy gyönyörű fekete bárányra.

– Ha így van, hozd ide azt a bárányt!

– Ott ül pont középen, király uram és a burkus király között – felelte a juhász.

Jót nevetett örömeiben Mátyás király, mert a juhásza nem hazudott. Elnyerte a burkus király fele országát. Jókedvében rögtön a juhásznak adta. A burkus király meg hozzáadta feleségül a lányát, ha már egyszer úgyis egymásba szerettek. Így lett az igazmondó juhászból burkus király.

matrica

1. Mátyást királyt meglátogatta a burkus király. ☒

Mátyás elment a burkus királyhoz. ☐

Mátyás és a burkus király véletlenül találkoztak. ☐

2. Mátyás büszkén mondta, hogy a juhásza még soha nem hazudott. ☒

Mátyás azzal büszkélkedett, hogy a juhásza nagyon okos. ☐

A juhász gyakran nem mondott igazat. ☐

3. A burkus király és a juhász megegyeztek, hogy a juhász a királynak adja az arany-
szőrű bárányt. ☐

A juhász nem fogadta el a burkus király ajánlatát. ☒

A juhász a burkus királynak adta a bárányt, hat lóért. ☐

4. A burkus király a lányát küldte a juhászhoz. ☒

A burkus király a fiát küldte a juhászhoz. ☐

A burkus király fekete bárányt küldött a juhásznak. ☐

5. A juhász azt gondolta, hogy bármit hazudik Mátyásnak, azt Mátyás király nem fogja
elhinni. ☒

A juhász azt hazudta, hogy a bárányt megette a farkas. ☐

A juhász azt hazudta, hogy bárány kútba esett. ☐

6. A királylány galambot vitt a juhásznak. ☐

A királylány bort vitt a juhásznak. ☒

A királylány semmit nem vitt a juhásznak. ☐

7. Mátyásnak a burkus király mondta meg, hová lett az aranyászőrű bárány. ☐

Mátyásnak a burkus király leánya mondta meg, hová lett az aranyászőrű bárány. ☐

Mátyásnak a juhász azt mondta, hogy elcserélte a bárányt. ☒

8. A juhász bevallotta Mátyásnak, hogy a burkus királynak pénzért eladta az aranyászőrű
bárányt. ☐

A juhász bevallotta Mátyásnak, hogy az aranyászőrű bárányt a királylányra cserélte. ☒

A juhásznak sikerült hazudnia. ☐

9. A fogadás eldőlt: a királylány a juhászé, a fele királyság pedig Mátyás királyé lett. ☒

A fogadást nem tudták eldönteni. ☐

A fogadás végén úgy megharagudtak egymásra, hogy egy szót sem szóltak. ☐

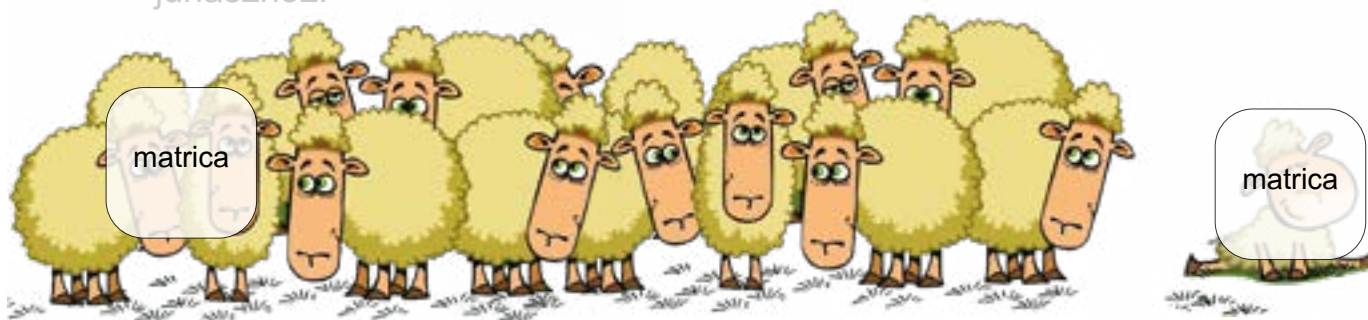

IDŐREND

Számozással állítsd időrendi sorrendbe az eseményeket!

5. A kiráylánynak a juhász nem tud nemet mondani.
1. Mátyás királyt meglátogatja a burkus király.
2. A burkus király kételkedik abban, hogy a juhász soha nem hazudik, ezért fogadást kötnek Mátyással.
7. Az igazmondó juhászból burkus király lett, feleségül vette a kiráylányt és megkapta Mátyástól a burkus király fele országát.
6. Amikor Mátyás király rákérdez, hogy hogy vannak a juhai, a juhász nem tud hazudni.
3. A burkus király elmegy a juhászhoz, próbálja meggyőzni és megvesztegetni.
4. A burkus király lánya egy láda arannyal és egy üveg mézédess borral elmegy a juhászhoz.

Írd le a saját szavaiddal, hogy mit jelentenek a következő kifejezések!

beöltözött parasztgúnyába: **álruhába bújt**

átlátott rajta: **jól ismeri**

bosszankodott a király: **dühös lett a király**

búslakodott magában: **elszomorodott**

nem állt kötélnek: **tartotta magát**

örvendezett: **örült**

elragadta a farkas: **meztámadta a farkas**

színe elé járult: **elmegy hozzá**

Melyik szereplőre igazak a tulajdonságok?

bájos

ravasz

igazmondó

hízelkedő

okos

furfangos

becsületes

szép

megbízható

kapzsi

A CÍM

Igaz vagy hamis?

A jó cím jellemzői:

- H** mindig több szóból áll
- I** rövid
- I** összefoglalja a lényeget
- H** legalább 4 szóból áll
- I** felkelti az érdeklődést

1. Húzd alá, amelyek megnevezik a szereplőket!

Az oroszán és az egér

A táncverseny

Piroska és a farkas

Mit játszottunk?

Mátyás király aranyszőrű báránya

2. Húzd alá, amelyek utalnak az időpontra!

Nyár a szigeten

Az okos lány

Szeptember végén

Itt van az ősz, itt van újra

Vuk

4. Húzd alá, amelyek utalnak a helyszínre!

Tüskevár

Egyszer volt Budán kutyavásár

A kis gömböc

A Pál utcai fiúk

Pom Pom meséi

3. Húzd alá, amelyek utalnak az eseményre!

Hogyan tanultam meg írni?

Micimackó

Szent István megkoronázása

A macskacica

Honfoglalás

5. Húzd alá, amelyek utalnak a szereplő tulajdonságára!

Az igazmondó juhász

A róka és a holló

Csoszogi, az öreg suszter

A szegény ember és az ördög

A három kiscica

A TULAJDONNEVEK

A betűrácsban 12 tulajdonnév bújt el. Megtalálod mindet? Amit megtaláltál a rácsban, húzd át, majd írd le a lenti vonalas részre!

T	Q	G	V	K	R	W	E	L	P	E	H	X	X	G	L	L	Z
O	Y	P	P	O	L	A	S	M	B	F	M	Q	T	S	A	X	B
L	F	G	T	S	P	O	W	Ü	M	Ü	C	S	A	R	N	O	K
B	Y	A	T	S	P	N	S	R	A	H	T	C	W	O	E	A	V
A	H	N	N	U	Y	E	Ü	O	L	P	B	W	C	A	E	E	N
L	S	E	O	T	T	M	F	A	A	Y	H	Y	E	V	A	B	X
A	Z	P	K	H	A	Z	O	R	C	O	X	O	Ö	I	P	H	T
T	E	L	L	B	E	R	E	K	L	Y	H	V	O	A	X	Z	
O	C	A	A	L	O	T	D	Y	A	S	U	W	P	J	P	C	F
N	H	P	U	A	D	I	J	Ü	G	W	B	I	F	A	A	L	B
C	E	E	Ü	J	R		B	Ö	R	A	B	S	W	E	U	V	M
T	N	I	O	O		S	T	Y	E	U	Z	U	X	C	Ö	F	Ö
T	Y	W	L	S	T	Z	C	Z	S	Ö	R	B	A	X	C	O	F
D		Y	A	Y	I		C	P	S	V	F	H	Ü	I	B	L	Y
J		W	O	N	J	N	K	J	H	Z	L	E	K	A	W	I	N
Z		F	G	J	E	H	X	V	C	Y	D	K	A	F	V	A	N
O	S	M	Ü	S	B	A	D	Ü	L	Y	Ö	H	X	Q	A	C	F
E	T	I	M	G	M	Z	C	Y	A	U	B	M	J	U	H	W	M
Z	V	C	O	N	Q	D	P	P	Ü	S	L	Ü	Q	Z	M	B	F
M	A	T	R	A	I	P	A	Y	P	Z	R	A	T	G	M	D	M
G	N	Y	V	T	O	D	A	V	P	Z	Q	A	D	Q	R	B	V

matrica

1. Kossuth Lajos
2. Téli berek
3. Nemzeti Színház
4. Néplap
5. Széchenyi István
6. Műcsarnok

7. Mátra
8. Malacka
9. Nokia
10. Ford
11. Bodri
12. Balaton

A TULAJDONNEVEK

A tulajdonnevek fajtáit titkosírással kódoltuk. Fejtsd meg a jeleket, és írd a megfejtést a felhőkbe! Ha készen vagy, sorold be alájuk típusuk szerint a betűrácsban talált tulajdonneveket is!

a	á	b	c	d	e	é	f	
								
g	h	i	í	j	k	l	m	
								
n	ö	p	r	s	t	y	v	z
								

állatnév

Bodri

Malacka

intézménynév

Nemzeti Színház

Műcsarnok

földrajzi név

cím

Téli berek

Néplap

személynév

Kossuth Lajos

Széchenyi István

márkanév

Nokia

Ford

Mátra

Balaton

matrica

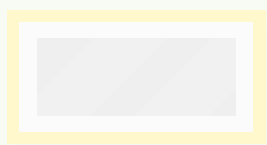
Lekváros linzer

- ~ A lekváros linzer, avagy omlós teasütemény, nagyon egyszerű, de fantasztikus édes sütemény. Tölthetitek többféle lekvárral, nutellával, diókrémmel.
- ~ Elkészítés után, még sok napig fogyasztható, ha zárható dobozban tároljátok!

Hozzávalók:

- 60 dkg finomliszt
- 40 dkg vaj
- 20 dkg porcukor
- 2 csomag vaníliás cukor
- 1 csomag sütőpor
- 2 db tojásnak a sárgája
- 2 db citromnak a reszelt héja

Elkészítése:

Először a száraz hozzávalókat keverjük alaposan össze, majd a vajjal elmorzsoljuk és hozzáadjuk a tojások sárgáját. Addig gyúrjuk, míg egynemű, rugalmas tésztát nem kapunk. Hideg helyen egy órát pihentetjük. A tésztát 2 részre osztjuk, majd egyenként kinyújtjuk fél cm-es vastagságúra. Karikákat szaggatunk belőle, majd a karikák felét a legkisebb szaggatóval kiszúrjuk. Sütőlemezre tesszük, ne szorosan, mert sülés közben összenőnek. Megsütjük. Ha kihűlt, megtöltjük és porcukorral megszórjuk.

Sütés hőfoka: 190 °C

Sütés módja: alul-felül sütés

Sütés ideje: 10 perc

VÁLASZOLJ A KÉRDÉSEKRE!

1. Miből kell 40 dkg a tésztába?..... **vaj**

2. Hány darab tojás szükséges?..... **2 db**

3. Miből kell 60 dkg a tésztába?..... **finomliszt**

4. Meddig gyúrjuk a tésztát? Húzd alá a megfelelő szavakat!

puha kemény rugalmas egynemű

5. Hol pihentetjük? **hideg helyen**

6. Meddig pihentetjük? **1 órát**

7. Hány részre osztjuk a tésztát?..... **2 részre**

8. Milyen vastagságúra nyújtjuk ki?..... **fél cm**

9. Hány °C-ra kell melegíteni a sütőt?..... **190 °C**

10. Mi a sütés módja?..... **alul-felül sütés**

11. Hány percre kell sütni?..... **10 perc**

12. Mi lehet a linzer tölteléke?..... **lekvár, nutella, diókrém**

SZÓLÁSOK – KÖZMONDÁSOK

1. Egészítsd ki a mondatokat!

Ki korán kel..... **aranyat lel** *szorgalmas, aranyat lel, ráér*
Többet..... **ésszel**, mint erővel. *pénzzel, ésszel, mézzel*
Egy bolond **százat** csinál. *hetet, viccet, százat*
Madarat tolláról, embert **barátjáról** ismerjük meg. *kabátjáról, barátjáról, járásáról*
Jobb ma egy veréb, mint holnap egy..... **túzok** *túlzok, tűzok, varjú*
Letagadná még a..... **csillagos** eget is. *szürke, felhős, csillagos*
Ezt nem teszi ki az..... **ablakába** *ajtájába, ablakába, utcájába*
Felnyitja a..... **szemét** *szennyestartót, szemét, száját*
Gyakorlat teszi a..... **mestert** *mestert, papot, bírót*
A fél..... **fogára** sem elég. *kezére, szemére, fogára*

2. Hogyan írjuk helyesen, **j** vagy **ly** ? Pótold!

zsiva... j ...og,	korcso... ly ...ázik,
i... j ...ed,	ra... j ...zol,
fo... ly ...ik,	nyú... j ...tózik,
ha... j ...ladozik,	fe... j ...el,
hömpö... ly ...ög,	bé... ly ...egez,
á... j ...ul,	bu... j ...kál,
akadá... ly ...oz,	sompo... ly ...og,
engedé... ly ...ez,	moso... ly ...og,
befe... j ...ez,	

matrica

matrica

matrica

matrica